

Warszawa,

11.03.2006

r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-428351-V-AK/03

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał już uwagę kolejnych Ministrów Sprawiedliwości od czerwca 2003 r. na istotne wadliwości § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie wysokości czynszu najmu lokali mieszkalnych Służby Więziennej, opłat dodatkowych oraz zasad zwrotu różnicy w opłatach czynszowych (Dz.U. Nr 99, poz. 897) oraz na blankietowość art. 95 ust. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761 ze zm.), zawierającego upoważnienie do wydania w/w aktu wykonawczego.

W swoich wystąpieniach Rzecznik wskazywał, że z przewidzianego w powołanym rozporządzeniu uprawnienia do zwrotu różnicy w opłatach czynszowych skorzystać mogą wyłącznie funkcjonariusze, emeryci lub renciści Służby Więziennej, którzy zajmują lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy lub innych jednostek samorządu terytorialnego oraz stanowiące własność Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych. Natomiast poza zakresem wskazanej regulacji pozostają najemcy zajmujący lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność innych podmiotów. W szczególności regulacja ta pozbawia wskazanego uprawnienia najemców zajmujących lokale mieszkalne stanowiące własność osób fizycznych.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich brak jest zaś usprawiedliwionych powodów, które mogłyby przemawiać na rzecz pozbawienia przewidzianego w § 3 uprawnienia tych najemców, którzy zajmują lokale w budynkach stanowiących własność osób fizycznych.

Uregulowanie zawarte w tym przepisie prowadzi do wyraźnego zróżnicowania najemców, bowiem w nieusprawiedliwiony sposób uprzywilejowuje najemców zajmujących lokale w zasobach mieszkaniowych publicznych, a dyskryminuje pozostałych najemców zamieszkujących w zasobach prywatnych. W odniesieniu do przepisu § 3 powołanego rozporządzenia Rzecznik zgłosił zarzut naruszenia zasady równości wyrażonej w art. 32 Konstytucji RP

Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał także uwagę Ministra Sprawiedliwości na istotną wadę zawartą w art. 95 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej. Przepis ten upoważnia Ministra Sprawiedliwości do określenia m.in. zasad zwrotu różnicy w opłatach czynszowych. W tym zakresie przepis ten zawiera upoważnienie do uregulowania materii, która nie jest w ogóle regulowana na poziomie ustawy. Ustawa o Służbie Więziennej nie określa bowiem istoty świadczenia polegającego na zwrocie różnicy w opłatach czynszowych oraz nie wskazuje celu, jaki świadczenie to ma spełniać.

Prezentowany przez Rzecznika pogląd wyrażony został także w orzecznictwie sądów administracyjnych. W wyroku z dnia 24 listopada 2004 r. (sygn. akt I SA 1832/03, LEX nr 155877) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził, że ustawa z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej w ogóle nie reguluje problematyki zwrotu różnicy w opłatach czynszowych. Żaden bowiem z przepisów tej ustawy nie odnosi się do zagadnień przekazanych w upoważnieniu zawartym w art. 95 ust. 2 do szczegółowego uregulowania. Tak istotne zagadnienie, jakim jest pozbawienie jednostki uprawnień, może być regulowane wyłącznie aktem normatywnym o randze ustawy. Natomiast rozporządzenie jest aktem wykonawczym do ustawy, wydawanym w celu jej wykonania. Nie może więc samodzielnie regulować zagadnienia, co do którego w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich unormowań. Tak więc przepis aktu wykonawczego nie może samodzielnie stanowić podstawy prawnej decyzji administracyjnej. W ocenie Rzecznika art. 95 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej nie odpowiada konstytucyjnym warunkom legalności upoważnienia do wydania aktu wykonawczego przez co jest niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.

W prowadzonej z Rzecznikiem korespondencji kolejni Ministrowie Sprawiedliwości podzielali zarzuty dotyczące kwestionowanych przez Rzecznika regulacji.

Zarówno w odpowiedzi udzielonej Rzecznikowi pismem z dnia 24 lipca 2003 r. (BM-2395/2003), jak też w odpowiedzi udzielonej pismem z dnia 5 maja 2004 r. (P.II.4770/1/03) Minister Sprawiedliwości podzielił stanowisko Rzecznika co do wadliwości wskazanych regulacji prawnych oraz poinformował, że Centralny Zarząd Służby Więziennej przygotowuje projekt kompleksowej nowelizacji ustawy o Służbie Więziennej, który uwzględni zarzuty

Rzecznika i zapowiedział, że projekt ten zostanie przedłożony pod obrady Rady Ministrów w IV kwartale 2004 r.

Niestety pismem z dnia 1 lutego 2005 r. (P.II.4770/1/03) Minister Sprawiedliwości poinformował Rzecznika, że w roku 2004 nie starczyło miejsca na szeroką nowelizację ustawy o Służbie Więziennej. Jednocześnie Minister Sprawiedliwości zapowiedział, że w najbliższym możliwym czasie pod obrady Rady Ministrów zostanie zgłoszony projekt niezbędnych zmian w ustawie o Służbie Więziennej, zmierzający do wyeliminowania art. 95 ust. 2 tej ustawy. Dotychczas jednak stosowny projekt ustawy o zmianie powołanej ustawy nie wpłynął do Sejmu RP.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Ministra z prośbą o poinformowanie Rzecznika czy toczą się prace legislacyjne dotyczące zmiany ustawy o Służbie Więziennej we wskazanym wyżej zakresie, a jeśli tak to na jakim są one etapie.

Łączę wyrazy szacunku

/-/